

AZ ORSZÁGOS VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
2012. JANUÁR 11-ÉN MEGTARTOTT ÜLÉSÉNEK
A JEGYZŐKÖNYVE

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszöntöm az Országos Választási Bizottság ülésén megjelenteket. Megállapítom, hogy az Országos Választási Bizottság teljes létszámban, 10 fővel jelen van. A napirendi pontjaink a következők lennének: az első napirend népszavazási kérdések és népi kezdeményezések elbírálása; a második pedig az egyebek. Az első napirendhez kapcsolódóan röviden annyi tájékoztatást adnék, ahogy a táblából is kiderül, hogy összesen 11 kérdésünk van, amely az Alkotmánybíróságtól érkezett vissza, és van három új kérdés, amit eddig még nem tárgyaltunk. Kérdezem, hogy a napirenddel kapcsolatban van-e valakinek észrevétele, hozzáfűznivalója?

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Nekem az irodához lenne kérdésem, hogy itt a konkrét táblázatot, amelyben azok a kérdések szerepelnek, amiben már folyamatban van az aláírásgyűjtés, és esetlegesen az Alkotmánybíróság döntése pedig arról szól, hogy amennyiben mi megváltoztatjuk a korábban hozott határozatunkat, mérlegelve az Ő álláspontjukat, akkor viszont valószínű megtagadó határozatot kellene hoznunk. Ezzel kapcsolatosan nemcsak az irodát kérdezem, hanem a tagtársaimat is, hogy mi legyen az álláspontunk. A másik pedig, hogy a január 1-jétől hatályos új Alaptörvény mennyire befolyásolja az Alkotmánybíróságról visszaérkezett kérdéseknek az eldöntését. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Annyiban kérnénk újra az iroda segítségét, hogy valóban az Alkotmánybíróságtól visszaérkezett 11 kérdés tekintetében én is észleltem azt, hogy van olyan kérdés, amelyhez hasonló, vagy azonos tárgykörű, vagy majdnem ugyanolyan szövegű kérdést már helyben hagyunk, és akár az aláírásgyűjtés is folyamatban lehet, tehát melyek ezek, mert nyilván ott más szempontok is a megítélés tárgyát képezik.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A kérdésekre válaszolva elmondanám, hogy három olyan kérdés van, amelyet új eljárásra az Alkotmánybíróság visszaadott, de hasonló témában van aláírásgyűjtés folyamatban. Ezekről a konkrét ügyeknél fogok tájékoztatást adni, és utána a Bizottság eldönti, hogy ez az új körülmény befolyásolja-e a döntését, az Alkotmánybíróság döntésének megfelelő döntést, hogy vagy ezen új indok alapján továbbra is a hitelesítés megtagadása mellett dönt. A másik kérdéssel kapcsolatban pedig, hogy az Alaptörvény hogy befolyásolja, véleményünk szerint úgy, hogy mindig az adott jogszabályi környezet szerint kell a döntéseket meghozni.

Dr. Berta Zsolt OVI tag

A Ve-nek van egy új rendelkezése, a Ve. 156. § (2) bekezdése, amely rendelkezik arról, hogy mit kell kezdeni azokkal a kezdeményezésekkel, amelyek a 2012. január 1-je előtt kerültek benyújtásra. A törvény úgy szól, hogy „*e törvénynek az egyes törvények alaptörvénnyel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi CCI. törvénnyel megállapított rendelkezéseinek hatálybalépését, – tehát 2012. január 1-jét – megelőzően benyújtott népszavazási kezdeményezés és népi kezdeményezés hitelesítésére a benyújtásakor hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.*” Ez azt jelenti, hogy a hitelesítési eljárás a benyújtáskor fennálló rendelkezések alapján kell, hogy lefolytatásra kerüljön azoknál a népszavazási

kezdeményezéseknél, amelyeket még a tavalyi évben indítottak.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Kapcsolódva az előttem szólóhoz, amennyire én látom végül is a 2., 4., 5. kérdés érintett tekintetben, hogy a kezdeményezők ugyanazt a kérdést, amit valamilyen indok alapján elutasítottunk, azt követően újból átfogalmazva, de a kérdés lényegét nem érintve benyújtották, és ezeknek egy részét helyben hagytuk. Ezzel kapcsolatban merülhet az fel, hogy tulajdonképpen ezeket a kérdéseket, ha nem is 100%-ig ugyanezzel a megszövegezéssel, már helyben hagytuk. Az összes többi kérdésnél az merül fel, hogy ugyan van egy alkotmánybíróvási határozat, de közben pedig január 1-jétől jelentősen megváltozott az a jogszabályi környezet, amely alapján dolgoznunk kell. Vannak értelmezési problémák még akár abban a tekintetben is, hogy milyen jogszabályi környezet alapján kell egy ügyet elbírálnunk. Tehát a régi, vagy az új alkotmányt kell-e figyelembe venni, vagy az a hivatkozott rendelkezés, amely az iroda részéről ismertetésre került, ez csak valóban a Ve. szabályaira vonatkozik-e. Egyelőre még a napirendi pontnál vagyunk, kérdezem, hogy ezzel kapcsolatban van-e valakinek észrevétele, vagy hozzászólása mielőtt a napirend elfogadásáról szavazunk? Ha nincsen, akkor az lenne a javaslatom, hogy kérem a napirend elfogadását a kitzűzöttek szerint, és akkor elkezdjük tárgyalni az egyes kérdéseket, és majd meglátjuk, hogy melyik kapcsán merülnek fel esetleg problémák, vagy vitás kérdések. Kérek egy szavazást. Megállapítom, hogy egyhangúlag elfogadtuk a napirendet. Köszönöm szépen.

Napirend

- I. Népszavazási kérdések, és népi kezdeményezések elbírálása**
- II. Egyebek**

Nézzük az egyes kérdéseket. Megkérem Jackli Tamás urat, hogy ismertesse őket.

- I. Népszavazási kérdések, és népi kezdeményezések elbírálása**

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! Az első kérdést magánszemélyek nyújtották be. Az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek eleget tesz. Azon a következő kérdés található:

- 1. „Egyetért-e Ön azzal, hogy az öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő személy számára járó nyugdíj összege ne csökkenjen?”**

A kérdés nem először szerepel a bizottság előtt, először a 81/2011. számú határozattal döntött az aláírásgyűjtő ív megtagadásáról a bizottság. Ez ellen jogorvoslat érkezett, az Alkotmánybíróság a 128/2011. számú határozatával az OVB álláspontjával ellentétesen nem fogadta el a megtagadás indokát, és új eljárásra utasította a bizottságot. Az alkotmánybíróvási határozatot mellékeljük az anyagban.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Ennek a kérdésnek az előkészítését én vállaltam. Áttekintve az OVB korábbi határozatát, abból megállapítható, hogy a határozatunk indoklásában kizárólag egy ok szerepel, amely a megtagadás indokául szolgált. Ez az Alkotmány 70/E. §-a, amely ma már az új Alaptörvényben nincs benne, és egyébként pedig ezen hivatkozásunkat az Alkotmánybíróság nem fogadta el, mondván, hogy szerinte, tehát az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem merül fel a kérdés kapcsán az a probléma, hogy ezen döntéssel

összefüggésben az Alkotmány módosítására lenne szükség. Ennyiben a kérdés az Alkotmánybíróság által eldöntött, más indokot az OVB határozat nem tartalmazott. Nekem ehhez különösebb hozzáfűznivalóm nincsen. A kérdéssel összefüggésben összességében annyi, hogy a kérdés mindezzel együtt, hogy nagyon egyszerű megfogalmazású, tehát nem egy bonyolult kérdés, kicsit olyan szempontból furcsa, hogy azzal a résszel, amely szerint a személy részére járó nyugdíj ne csökkenjen, ez egyértelmű, csak nehéz vele magában véve mit kezdeni.

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Ha egyértelműségi szempontból nézzük ezt a kérdést, akkor az Elnök Úr úgy fogalmazott, hogy egyszerű, szerintem túlzottan is egyszerű, mert nem nagyon érthető a „*nyugdíjkorhatárt el nem érő személy*”. Azt egyszerűen meg tudjuk fogalmazni, mondjuk, a 64. életévét el nem ért személy. Nem biztos, hogy egy nyugdíjkorhatárt el nem érő személy számára jár-e nyugdíj, vagy nem, tehát annak, hogy annak az összege csökkenjen, számomra ellentmondást tartalmaz maga a kérdés. Egyébként a későbbiek során van egy olyan kérdésünk, ami egy kicsit konkrétan fogalmazza meg ugyanezt, ugyanerre vonatkozik, csak szabatosabban fogalmaz, és számomra ezért ez a kérdés az egyértelműségi szempontból a vizsgálaton nem megy át. Én az elutasítását javaslom.

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm szépen. Röviden reagálva még az alkotmánybírósági döntésre, azt gondolom, hogy az érvelés ilyen szempontból világos. Én örültem volna, hogyha többet tudunk meg az indokolásból arról, hogy az Alkotmánybíróság szerint miért is nem érinti az Alkotmány most már nem hatályos 70/E. §-ának a tartalmát a kérdés, de nyilván ez csak egy szakmai kíváncsiság. Azt gondolom, hogy az Alkotmánybíróság érvét el kell fogadnunk, a törvény ezt mondja. Sasvári Róbert szempontjára én azt tudnám mondani, hogy ugyanez a kérdés már volt az OVB előtt, akkor járunk el helyesen, ha egy kérdés kapcsán valamennyi vizsgálendő szempontot, egymást követően végignézzük, azt is, hogy Országgyűlés hatáskörébe tartozik-e a kérdés, azt is, hogy kizárt tárgykör-e. Erről szól a megelőző döntésünk. Azt is vizsgálunk kell ebben a körben, akár 3. szempontként, hogy egyértelmű-e a kérdés. Ha korábban nem volt ilyen típusú kifogásunk, azt gondolom, hogy most nem igazán kellene ezt felvetni. Ez csak egy eljárási szempont, tartalmilag pedig azt gondolom, hogy a kérdés egyértelműségénél az a legfontosabb, hogy a választópolgár el tudja-e dönteni, hogy miről szól, mit támogat igen, vagy nem szavazatával. Azt gondolom, hogy számára ez mindenképpen egyértelmű lesz, a jogalkotó számára pedig annál is inkább, mert hogy ez a szabályozási területére tartozik, és ebben pedig tud döntést hozni. Azt gondolom, hogy ilyen típusú probléma nincs a kérdéssel. Köszönöm szépen.

Szabó Miklós OVB tag

Köszönöm Elnök Úr! Örömmel konstatalem, hogy a magyar nyelv fejlődése az utóbbi egy hónapban ilyen hatalmas ugrással ment előre, ami másfél hónappal ezelőtt értelmezhető és világos volt, az ma már nem az. Nyilván ez egy komoly szemantikai ugrást jelent, ezt örömmel konstatalem. Ennek ellenére nem tudok egyetérteni avval a véleménnyel, hogy itt egyértelműségi probléma lenne, még hogyha ezt az erőteljes fejlődést figyelembe vesszük, akkor sem. Én hivatkoznék arra, hogy több éves gyakorlata az OVB-nek az, hogy amikor az Alkotmánybíróság valamely döntését valami teljesen egyértelmű okkal megsemmisíti, illetve új eljárásra utasítja a bizottságot, akkor a bizottság általában helyt szokott adni a bíróság észrevételének, és azt a hitelesítést, amit először megtagadott, azt most elfogadóvá alakítja. Ezt javaslom, hogy minden további nélkül hitelesítsük ezt az aláírási ívet.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Egyetértek az előttem szóló két személlyel. Álláspontom szerint igennel és nemmel mind a választópolgár, mint a jogalkotó el tudja dönteni a kérdésre adandó választát. Megjegyzem, más kérdéseknél pont az egyértelműségi probléma akkor szokott felvetődni, ha több tagmondatból áll, utalások vannak benne, úgy fogalmaznám meg, hogy barokkos körmondatoknál szokott óhatatlanul előjönni az egyértelműségi probléma. Erre talán meg úgy szokták mondani, hogy röviden és tömören, és érthetően került megfogalmazásra a kérdés, vagy egyszerűen és nagyszerűen, úgyhogy nem látok benne problémát.

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Csak a Miklós hozzászólását lezárva, itt vissza kellene nézni a jegyzőkönyveket, hogy tulajdonképpen, ha nem is pont ennél, de az ilyen típusú kérdéseknél, amikor vizsgáltuk, hogy amikor a tiltott tárgykör szóba került, egyáltalán vizsgáltuk-e az egyértelműség követelményének a meglétét, mert én úgy gondolom, amikor a tiltott tárgykör körében hoztuk meg a határozatunkat, akkor sok esetben nem vizsgáltuk, hogy egyértelmű-e a kérdés, vagy nem.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Annyit had tegyek hozzá az elhangzottakhoz, részben a Miklós, részben a Zoltán által elmondottakhoz, hogy én azzal egyetértek, hogy a kérdéseket valamennyi szempontból vizsgáljuk meg már első körben, és annak megfelelően bíráljuk el. Ezzel együtt azért a mi joggyakorlatunk sem feltétlenül minden esetben tükrözi ezt, amennyiben ugyanis találunk számunkra egyértelműnek tűnő kizáró okot, vagy teszem azt, olyan indokot, hogy a kérdés nem is tartozik az Országgyűlés hatáskörébe, meg kell nézni, ezt követően nem foglalkozunk már egyértelműségi problémákkal, és a határozatunk sem tartalmazza ezt az indoklást. Ebben az esetben én elvileg nem erről a kérdésről beszélve, el tudom azt képzelni, hogy előállhat olyan helyzet, amikor egy, számunka egyértelmű és megelőző indok alapján egy kérdés hitelesítését megtagadjuk, és egy következő körben merülnek fel más szempontok. Megmondom, hogy nem tartom ezt abszolút szerencsésnek, vagy nem is tartanám, hiszen az előző ciklusban, amikor volt ilyen eset, amikor több körben tárgyalt egyes ügyeket az Országos Választási Bizottság, akkor volt az, hogy más szempontok merültek fel, és más alapon születtek döntések ugyanabban az ügyben. Még egyszer mondom, hogy ez nyilván az ügy előre vitele szempontjából semmilyen szempontból nem jó, csak előfordul azért az a helyzet, és számunkra is előfordulhat az, hogy még én is emlékszem olyan határozatunkra, és olyannak az indoklására, amikor már bizonyos indokokkal, és indokokkal nem törődünk, azok nem kerültek bele a határozatunkba azzal együtt, hogy éppenséggel beszéltünk itt az ülésen róla, de úgy éreztük, hogy az már nem feltétlenül kell, hogy az indoklás részét képezze. Ki az, aki még szólni szeretne?

Dr. Litresits András OVB tag

Nagyon röviden. Alapvetően egyetértek Elnök Úrral az elmondottakkal, ugyanis abban a részben legalábbis, hogy nyilvánvalóan, ha szerepel egy indokolás, akkor nem szükségszerű, hogy az egy újabb elutasítási indokkal egy kérdés miért ne kerülhetne elutasításra, amely kérdés, még abban az esetben is elutasítási indok lehet, hogyha az előző tárgyalásnál szerepelt. Ugyanis bizottságként működünk, tehát nem mindig ugyanazok a személyek vesznek részt a bizottsági üléseken, így ebből fakadóan egyes személyeknek a véleménye is egy adott kérdésnél más-más lehet, hogy értelmű, avagy sem, tehát ebben tényleg van ráció. Ebben a kérdésben szerintem most, főleg úgy, hogy teljes létszámmal vagyunk ma jelen, csak röviden megismétlem magam, mindentől függetlenül, hogy korábban néztük vagy sem, szerintem ez a kérdés egyértelmű, ebben kell állást foglalni, hogy igen, vagy nem. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen a vitát. Ha lezárhatom, akkor a kérdést oly módon tenném fel szavazásra, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? Kérem, szavazzon. Megállapítom, hogy 6:4 arányban a kérdés hitelesítését az Országos Választási Bizottság elfogadta.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A következő kérdést szintén magánszemélyek nyújtották be. Az ív a formai követelményeknek megfelel. Azon a következő kérdés található:

2. „Egyetért-e Ön azzal, hogy az álláskeresési járadék folyósításának leghosszabb időtartama 9 hónap legyen?”

A Tisztelt Bizottság 86/2011. számú határozatával tagadta meg az aláírásgyűjtő ív hitelesítését a korábbi eljárásban, és erről az Alkotmánybíróság 131/2011. számú határozatával döntött. Ellentétben az OVB akkori álláspontjával nem fogadta el a megtagadás okát, és új eljárásra utasította a testületet. Mint ahogy korábban szó volt róla, ez a kérdés érintett abban a tárgykörben, hogy hasonló témában már aláírásgyűjtés van folyamatban. A 149/2011. számú OVB határozat hasonló kérdéstről szól, az hitelesítésre került, és december 2-ától lehetséges benne aláírásgyűjtés.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Kiosztottuk a táblát, gyakorlatilag segítségül akkor annyit hadd tegyek ehhez, hogy a hivatkozott korábbi határozatunk úgy szól, amelyet hitelesítettünk: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az álláskeresési járadék folyósításának leghosszabb időtartama 260 nap legyen.” Itt érdekes lesz a 9 hónap, és a 260 nap viszonya ebben tekintetben, és utalnék az alkalmazandó jogszabályra, ami a népszavazási törvénynek a 12. §-a.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! Az Nsztv. 12. §-a rendelkezik a népszavazási törvénynek az azonos tárgykőről. A jogszabály így szól: „Ha az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ívet, illetőleg a kérdést hitelesítette, ugyanazon tartalmú kérdésben nem nyújtható be aláírásgyűjtő ív újabb mintapéldánya, illetőleg népszavazás elrendelésére irányuló újabb kezdeményezés.” Itt felsorolja a jogszabály az eseteket, hogy „a népszavazás megtartásáig, vagy a kezdeményezés elutasításáig, illetve az aláírásgyűjtő ívek benyújtására rendelkezésére álló határidő eredménytelen elteltéig”.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Kérem a véleményeket, hogy kinek mi az álláspontja az elhangzottakkal összefüggésben? Ami különbözik, hogy a 9 hónap és a 260 nap, most itt az eltérés az egy pár nap, az az egyedüli eldöntendő kérdés szerintem, hogy ugyanazon tartalmú kérdésnek lehet-e ezt a kettőt minősíteni arra föl, hogy itt van a kettő között egy, mondjuk durván 10 napos, vagy annál kevesebb eltérés.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Én most végeztem egy olyan matematikai hadműveletet, hogy ezt a 260 napot elosztottam 30 nappal, és arra 8,666 jött ki. Matematikai emlékeim szerint, azt már felfele kell kerekíteni, tehát ez 9 hónapnak tekintendő. Nyilván az a fő kérdés, amire Elnök Úr is utalt, hogy a törvényben úgy szerepel, hogy ugyanazon tartalmú kérdés, tehát nem úgy van benne, hogy ugyanazon kérdés, mert ha ez lenne, akkor nyilván nem ugyanaz a kérdés, hiszen

a 260 nap az nem ugyanaz, mint a 9 hónap. Viszont a törvényben úgy szerepel, hogy ugyanazon tartalmú kérdés, úgyszólván a magam részéről ennél a kérdésnél jelenleg nyitott vagyok ellenérvekre, de azt gondolom, hogy itt alkalmazandó az a 12. §. Köszönöm.

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Itt akkor, ha jól értem, azon kell elgondolkodnunk, hogy az az élethelyzet állhat elő, hogy a 260 napos kérdésre is, és a 9 hónapos kérdésre is elkezdik gyűjteni a 200 ezer aláírást az aktivisták. Kicsit mókás, de ettől függetlenül ennek fényében is kellene gondolkodni arról, hogy ugyanaz a tartalmú e kérdés, vagy pedig nem.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Még valami hozzászólás van-e? Ha nincsen, és egybehangzóak voltak az eddig elhangzott észrevételek, erre tekintettel úgy teszem fel szavazásra a kérdést, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését megtagadja a népszavazási törvény 12. §-a alapján, figyelemmel arra, hogy ugyanazon tartalmú kérdésben már aláírásgyűjtés van folyamatban, az aláírásgyűjtő ív éppen ki van adva a kezdeményezőnek. Aki így szavaz, az kérem, szavazzon, aki így gondolja. Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy egyhangúlag a kérdés hitelesítését az elhangzott indok alapján megtagadtuk. Kérem a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A 3. kérdést szintén magánszemélyek nyújtották be. Hasonlóan az előző kettőhöz az Alkotmánybíróságtól került vissza a kérdés. Az aláírásgyűjtő ív, mint ahogy már először megállapította a testület, megfelel az előírásoknak, azon a következő kérdés található:

- 3. „Egyérté-e Ön azzal, hogy az álláskeresői járadék összege ne lehessen alacsonyabb az álláskeresővé válást megelőző 12 havi átlagkereset 80%-ánál?”***

Erről az Országos Választási Bizottság 66/2011. számú határozatával döntött, és az Alkotmánybíróság pedig 122/2011. számú határozatával bírálta el a benyújtott kifogást, és utasította új eljárásra a testületet. Az Alkotmánybíróság határozatában a költségvetési hivatkozást, miszerint tiltott tárgykörbe ütközik a kérdés, nem fogadta el.

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

Korábban is én voltam az előterjesztője ennek a kérdésnek, és tekintettel arra, hogy a Választási Bizottság a határozatát arra alapozta, hogy tiltott tárgykört érint ez a kérdés. Én az előterjesztésemben sem erre a tiltott tárgykörre alapoztam a kérdés hitelesítésének a megtagadását. Akkor is az volt az álláspontom, mint ahogy most is, hogy itt az egyértelműség hiánya áll fenn ennek a kérdésnek a feltevése során. Ugyanis a kérdés akkor sem, és most sem tartalmazta azt az egyértelműen megfogalmazott, és megválaszolható kérdést, hogy a 12 hónap, az átlagkeresővé válást megelőző naptári időszakot jelöl, vagy 12 hónapnyi kereső tevékenységben eltöltött időszakot. Úgy gondolom, hogy ez egy nagyon-nagyon lényeges kérdés, és ez nincs kellőképpen tisztázva. Továbbra is állítom, hogy az egyértelműség hiánya áll fenn ebben az esetben is, ugyanis az álláskeresői járadék napi, vagy havi összegének a megváltoztatására, vagy megállapítására irányul a kérdés. Ez számomra abszolút módon nem eldönthető. Nem fogalmazza meg azt a konkrét kérdést, hogy az álláskeresői járadék napi, vagy havi összegének megállapítására vonatkozik, illetve megváltoztatására. Én úgy gondolom, hogy ez egy rendkívül jelentős kérdés az összes álláskereső számára, ezért ilyen kérdést ebben a formában feltenni nem lehet. Korábban is megküldtem a tagoknak az ide vonatkozó törvény szövegét, még a korábbi, tehát a szeptember 1-jét megelőző hatályos változatot, és a tervezetet is, amit később a Parlament, úgy emlékszem, hogy el is fogadott.

Továbbra is ez az álláspontom, és ettől még nyilvánvalóan az OVB tagságnak lehet ezzel ellentétes álláspontja. Maga a törvény szövegezése is abszolút módon eltér a kérdésfeltevéstől. Ezért is rendkívüli módon meglepetést okoz, ugyanis járulékalapot vesz a törvény alapul itt az álláskeresési járadék kiszámításánál, és nem pedig átlagkeresetet. Mi van azokkal a személyekkel, akiknek nem volt átlagkeresetük, hiszen járulékalapot akkor is megállapít a törvény, ha valakinek az elmúlt 12 hónapban nem volt jövedelme, nem volt átlagkeresete. Én mindenképpen azt kérem az OVB tagoktól, hogy döntésük előtt ezt az álláskeresési járadék mértékéről szóló 26. §-t nézzék át. Korábban is már elküldtem a tagoknak, mert szerintem a döntés meghozatalához mindenképpen át kellene tekinteni a tagoknak. Ez egy kicsit hosszú, és bonyolult. Az álláskeresési járadék összegét 4 naptári negyedévben, tehát az 12 hónap, az ezen időszakkal érintett jogviszonyokban elért munkaerőpiaci járulékalapja havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. Tehát járulékalapról beszélünk, nem átlagkeresetről. A havi átlagos összeg kiszámítása során ezen időszak alatt elért járulékalap összegét osztani kell azoknak a hónapoknak a számával, amelyekben az álláskeresőnek volt járulékalapot képező jövedelme. Itt azokról beszélünk, akinek volt munkája magyarul. Ha az álláskereső az adott hónapban nem az egész hónapra vonatkozóan rendelkezik járulékalappal, akkor a hónapot a havi átlagos összeg kiszámítása során töredékhónapként kell figyelembe venni. A következő bekezdés ebből a szempontból irreleváns, mert itt azt írja le, hogyha több munkaadónál volt munkaviszonyban, akkor itt mi a szabály. A harmadik bekezdés az már egy lényeges. A megelőző 4 naptári negyedévben járulékalap hiányában, tehát amikor nem volt munkája az illetőnek, a járadék kiszámításának alapja a 4 naptári negyedévnél rövidebb időszakban elért járulékalap havi átlagos összege. Ha megelőző 4 naptári negyedévben egyáltalán nincs az álláskeresőnek járulékalapja, akkor az álláskeresési járadék megállapításának alapja a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér 130 %-a. Az egy napra járó álláskeresési járadék kiszámításának alapja, a meghatározott összeg harmincad része. Ez itt e vonatkozásban nem változott. Az álláskeresési járadék napi összege a 4. § - az a bizonyos harmincad részes – meghatározott járulékalap 60 %, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének megfelelő összeg. Én úgy gondolom, hogy azért ez nem egy olyan egyszerű történet ennek a kiszámítása.

Szabó Miklós OVB tag

Köszönöm Elnök Úr! Nagyon frappáns az érvelés, ennek ellenére én úgy gondolom, hogy teljesen világos és egyértelmű ez a kérdés. Azt is megindokolom, hogy miért gondolom így. Azért, mert egy népszavazás, egy eredményes aláírásgyűjtés egy eredményes népszavazás esetén a jogalkotónak kell ezeket a szempontokat végig gondolnia, nem pedig annak, aki ezt a kezdeményezést elindította, ami igen egyszerű dolog. Nem hiszem, hogy az bárkinek gondot okoz, hogy értelmezze azt a kitétel, hogy az állást keresővé válást megelőző 12 hónap, ez teljesen világos. Ha valakinek, független attól, hogy csak 4 hónapja volt, vagy 15 hónapja volt, vagy 20 hónapja volt, akkor is világos a kérdésből az, hogy 12 hónapot kell számolni. Ez abból a szempontból, hogy a kérdés egyértelmű-e, abból a szempontból az, szerintem teljesen lényegtelen. Ha erre a népszavazást kezdeményező össze tudja szedni a megfelelő számú aláírást, és netán még pozitív döntést is kap, akkor emiatt fájjon a jogalkotónak a feje, hogy hogyan fogja teljesíteni ezt a népszavazási akaratot. Én minden további nélkül a hitelesítés mellett szavazok. Köszönöm.

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

Én úgy gondolom, hogy lehet így is gondolkodni a dologban, viszont én egy kicsit felelőtlenységnek tartanám ezt. Én továbbra is állítom azt, hogy ez a kérdés nem teszi egyértelművé, hogy naptári időszakot, vagy kereső tevékenységben eltöltött időszakot jelent a

kérdés, én úgy gondolom, hogy könnyelműség lenne így ezt a kérdést hitelesíteni.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Én értem Bozsóki Éva által felhozott érveket, és ezeket egyébként hasonló kontextusban a nyugdíjrendszert érintő kérdésekben már az előző OVB-nél is végigjártuk, én akkor is az egyszerűségnek a híve voltam, tehát ott is ismertetésre került, hogy mennyire bonyolult a magyar nyugdíjrendszer. Én nem szeretem, ha bármilyen jogszabályi környezet bonyolult, ez csak a megjegyzés része. A vonatkozó törvényi szakasz, amire Éva is utalt, hogy a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni. Én ezen jogszabályi részt úgy értelmezem, hogy nekünk kizárólag ezt a kérdést kell értelmeznünk, és erre utaltam a nyugdíjkérdések hitelesítése során is. Az pedig több alkotmánybíróági határozatból is kiderült, hogy nyilván az a jogalkotó kötelezettsége és feladata, hogy a részletszabályokat cizellálja. Erre a kérdésre, ami előttünk szerepel feketén-fehéren, kizárólag ez a kérdés, azt gondolom, hogy igennel vagy nemmel eldönthető. A Miklós érvével annyiban értenék egyet, és én a kérdésnek az utolsó részét emelném ki, hogy az álláskeresővé válás megelőző 12 havi átlagkereset 80%-ánál. Nyilvánvalóan, akinek nem volt állása, tehát effektíve munkanélküli volt, annál fogalmilag kizárt a 12 havi átlagkereset, és amire Miklós is utalt, aki nem dolgozott 12 hónapig, nála is nyilvánvalóan ez kizárt. Azt gondolom, hogy fő szabályként értelmezhető a kérdés, de az OVB feladata kizárólag az előtte fekvő feketén-fehéren leírt kérdésnek a vizsgálata, és azt kell eldönteni, hogy erre a jogalkotó, illetve a választópolgár adhat-e igen, vagy nem választ. A részletszabályoknak a tisztázása körében pedig utalok azon alkotmánybíróági határozatra, hogy nyilvánvalóan az ún. népszavazási kampány során van rá lehetőség, és egyben azt gondolom, kötelezettség is az államnak, illetve a kezdeményezőknek, hogy ezeket a szabályokat megismerhessék a választópolgárok, és egyértelmű képet kapjanak. Köszönöm.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Csak nagyon röviden. Annyit tennék hozzá, hogy nyilván nagyon fontos megvizsgálunk azt, hogy a kérdés milyen jogszabályi tartalmakat érint, és ezek néha bonyolultak. Azt gondolom, hogy itt valóban érdemes külön választanunk az egyértelműség tekintetében a választópolgári és a jogalkotói egyértelműség kérdését. Ha mindenben hangolni szeretnénk a kérdést a hatályos jogszabályi környezetben, akkor itt kb. egy 3 oldalnyi hosszúságú kérdést kellene, lehetne feltenni, ez pedig nyilván ellentétes lenne a népszavazás alkotmányos intézményével, ez nem cél. A választópolgár, itt hallottunk meggyőző érveket, azt gondolom, hogy el tudja dönteni, hogy mit támogat igen, vagy nem szavazatával. A jogalkotó dolga pedig az, hogy ezt az ilyen tartalmú döntést hozzá igazítsa a hatályos szabályzatba, ami azt gondolom, hogy áthidalható ebben a tekintetben. Köszönöm szépen.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Van-e még hozzáfűznivalója valakinek? Ha nincsen, akkor szavaznánk. Mivel ellentétes vélemények hangzottak el, ezért az az ügyrendünk értelmében pozitív megfogalmazásként teszem fel a kérdést. Ki az, aki a hitelesítését támogatja? Kérem, hogy az szavazzon. Megállapítom, hogy ezt 6 : 4 arányban nem támogattuk. Az elhangzott indokokkal amelyeket Éva adott, azok lennének az érveink a megtagadáshoz. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A 4. kérdést szintén magánszemélyek nyújtották be. Az Országos Választási Bizottság egyszer már tárgyalta ezt a kérdést. Az aláírásgyűjtő ívet akkor megfelelőnek találta, és az íven a következő kérdés olvasható:

4. „Egyetért-e Ön azzal, hogy az álláskeresői járadék folyósításának időtartama az álláskeresővé válást megelőzően folyamatosan munkaviszonyban töltött idő egyötödénél, de legfeljebb 270 napnál kevesebb ne lehessen?”

A Tisztelt Testület 65/2011. számú határozatában megtagadta az aláírásgyűjtő ív hitelesítését egyértelműségi problémák miatt. Ezen indokokat az Alkotmánybíróság jogorvoslati eljárásban nem osztotta, és 106/2011. számú határozatával új eljárásra kötelezte az Országos Választási Bizottságot. Ezen kérdés kapcsán is felhívom a testület tagjainak figyelmét, hogy a 149/2011. számú határozat – álláspontunk szerint – hasonló, illetve ugyanezen témában került elfogadásra, hitelesítésre. Az ottani kérdésben aláírásgyűjtés folyik.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Itt ugyanaz az OVB határozat jöhet számításba, amire már a 2. számú kérdés kapcsán is hivatkoztunk. Kérdezem, hogy kinek mi a hozzászólása, észrevétele az ügy kapcsán?

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Köszönöm. Ha az a dilemma mozog a fejben, meg az enyémben is, hogy akkor azonos tartalmú kérdésnek tekinthetjük-e, mint a korábban már hitelesítettet. Én azt gondolom, hogy azon el kell gondolkodni, hogy ez a kérdés itt hozzákapcsol egy plusz feltételt a lehetséges időtartamhoz, ennek a végpontja azonos, vagy hasonló, 270 nap ez rendben van, de a kezdő időpontja a ettől jelentősen eltérhet, az akár 30 nap is lehet, ha valakinek mondjuk 150 napos munkaviszonya volt. Azt gondolom, hogy időintervallumot jelöl meg a kérdés, ez pedig tartalmában lehet eltérés a korábbihoz képest. A már hitelesített kérdésnél egy lehetséges végpontot látunk, itt pedig egy kapcsolt feltétellel egy tágabb időszakot jelöl meg a kérdés, azon érdemes szerintem elgondolkodni, hogy ez tartalmilag jelent-e azonosságot. Köszönöm szépen.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Kétségtelen, hogy ez a kérdés hosszabban került megfogalmazásra, és van benne más elem is. A lényege azonban az, hogy a 270 napnál hosszabb ne legyen a történet.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. A kérdés olvasásánál itt a legfeljebb kevesebb résznél elakadtam, és felolvasnám az alkotmánybírósági határozatnak a 3. oldalának a végéből azt a mondatot, hátha segíti a döntés meghozatalát. Akkor idézem: „*a kérdés nem megtévesztő, tartalma egyértelműen megállapítható, a jogalkotó úgy határozza meg az álláskeresői járadék folyósításának időtartamát, hogy az ne legyen az álláskeresővé válás megelőzően folyamatos munkaviszonyban töltött idő egyötödénél kevesebb, azonban, ha jogszerző idő egyötöde meghaladja a 270 napot, 270 napnál ne legyen kevesebb.*” Ez az idézet az Alkotmánybíróság határozatából. Számomra, megmondom őszintén, még nem teljesen kristályosodott ki ez a rész a kérdésben, bár igazándiból, ami itt felvetődött, hogy ugyanazon tartalmú kérdésnél, akár az előző kérdésnél, ahol megállj-t parancsoltunk, ott annyi szerepelt, hogy a leghosszabb időtartama 9 hónap legyen, tehát ott csak a leghosszabb szó szerepel a kérdésben, itt meg valamilyen mozgástért kíván meghatározni a kezdeményező álláspontom szerint. Számomra megmondom őszintén, még kérdéses, hogy mindkét vonatkozásban, tehát egyrészt az egyértelműség is, bár ebben a kérdésben az Alkotmánybíróság állást foglalt, ugyanazon kérdésnél én várom a tagtársak véleményét. Köszönöm.

Szabó Miklós OVB tag

Köszönöm Elnök Úr! Gyakorlatilag arról szól a történet, hogy itt valóban a választási

eljárásból idézett pontra látszólag ráhúzható lenne ez a kérdés is, de azért ez tényleg érdemben más kérdés, úgyhogy én úgy vélem, hogy emiatt, mivel ez érdemben más kérdés, ahogy András is elmondta, hogy tartalmilag mást jelent, ezért én úgy gondolom, hogy hitelesítenünk kell ezt a kérdést. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Ez valóban vita tárgya, és megítélés kérdése. Megmondom őszintén, hogy annak idején sem teljesen volt világos számomra ennek a kérdésnek a tartalma, és most sem, és az alkotmánybírósági határozat idézett mondata is egy picit összezavart engem, bevallom férfiasan. A kérdésnek az a része, amikor a legfeljebb, és a kevesebb között van a 270 nap, számomra ez nem világos, hogy ez mit akar jelenteni. Még a kérdésfeltevő részéről sem világos, hogy a kérdésfeltevő mit gondol ezen, meg az sem, hogy egyáltalán ezen mit kell gondolni. Én az alkotmánybírósági határozat ezen mondatának az indoklását is elég nehezen tudom értelmezni, mert számomra a kérdésből az tűnik ki, hogy a kérdésfeltevő szándéka az volt, az úgy egyértelmű, hogy az egyötödénél kevesebb ne legyen. A problémám az a kérdéssel, hogy mi van akkor, ha az egyötöde meghaladná a 270 napot. Ha a 270 napot meghaladná, akkor nem lefele kell állítani egy korlátot, és a kérdésben is ez van, és a korábbi kérdésben is, hanem akkor az van, hogy a maximum 270 nap legyen, tehát legfeljebb 270 nap legyen, márpedig az alkotmánybírósági indoklásban pont ennek az ellenkezője van. Ezt abszolút nem tudom értelmezni, ha márpedig ők sem értették meg ezt a kérdést, akkor kérdés, hogy ki az, aki érti, de lehet, hogy csak én gabalyodtam ebbe bele. Nyilván ez megint más szempont, mint az, hogy a korábbi kérdésbe ütköző-e ez, vagy ugyanazon tartalmú tárgyköre az előző kérdéssel. A felmerülő szempontok alapján, ha kell, két ütemben is szavazunk. Az első része az lenne a történetnek, hogy úgy véli a testület, hogy ez a népszavazási törvény 12. §-át érinti. Ha ebben döntés születik, akkor a kérdés el is döntött. Aki úgy gondolja, hogy ez azonos tartalmú, tárgyú kérdés, és ennek megfelelően a hitelesítést megtagadja, akkor az kérem, hogy szavazzon. 8:2 arányban a kérdés hitelesítését ezen indokok alapján az OVB megtagadta. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! Az 5. kérdést szintén magánszemélyek nyújtották be.

5. „Egyetért-e Ön azzal, hogy 3 hónapnál hosszabb próbaidőt munkaviszony esetében ne lehessen kikötni?”

Az eljárás hasonlóan folyt az előző kérdésekhez, tehát a korábbi kérdést, mely 68/2011. számú határozatával bírálta el az Országos Választási Bizottság, és a kérdés megtagadásáról szólt, az Alkotmánybíróság 123-as számú döntésével hatályon kívül helyezte, és új eljárásra utasította a Tisztelt Testületet. Ennek a kérdésnek a kapcsán is felmerül az, hogy egy ugyanezen tárgyú kérdésben már folyamatban van az aláírásgyűjtés. Ez a 145/2011. számú határozat. Ott annyiban tér el a kérdés, hogy nem 3 hónapról, hanem 100 napról van szó, mint a próbaidő maximális időtartama.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Hasonlóan nem az előző, hanem a 2. sorszám alatti kérdéshez, ez ugyanazon tartalmú kérdésnek minősül, úgyhogy megtagadási határozatot javaslok.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Van-e más vélemény, más hozzászólás? Ha nincsen, én csak annyit szeretnék elmondani azért, hogy itt az Alkotmánybíróság a határozatunk hitelesítés

megtagadását azért nem fogadta el, mert menet közben, a határozatokat követően változott meg a jogszabályi környezet, és erre tekintettel hozott más döntést, ezt csak a rend kedvéért mondtam volna el. Az elhangzottak alapján kérdezem, hogy ki az, aki a hitelesítés megtagadása mellett foglal állást a népszavazási törvény 12. §-a alapján? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 10 igen szavazattal egyhangúlag így döntöttünk. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

A 6. kérdés következik. Szintén az Alkotmánybíróságtól érkezett vissza. Magánszemélyek nyújtották be a kérdést. Az ív megfelel a formai követelményeknek, és azon a következő kérdés található:

6. *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő személy számára 2011. január 1-jén jogszerűen folyósított nyugdíj összege csak a 2011. január 1-jén hatályos jogszabályok szerinti okból csökkenjen?”*

Erről a kérdésről a 82/2011. számú határozatával döntött korábban az OVB, és az Alkotmánybíróság a 127/2011. számú határozatával utasította új eljárásra a testületet.

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

Ezt a kérdést is megtárgyalta korábban az Országos Választási Bizottság, és döntésünk az az volt, hogy megtagadta az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését az OVB, mégpedig arra a hivatkozással, hogy az Országgyűlés csak úgy tudna eleget tenni népszavazással az eredményének, hogyha magát az Alkotmányt módosítaná. Az Alkotmánybíróság nem osztotta a Bizottságnak a véleményét azzal az indokkal, hogy a kérdés eredményes népszavazáson történő támogatása esetén, egyáltalán nem lenne szükség az Alkotmány hivatkozott bekezdésének a megváltoztatására. Az én javaslatom az, hogy ismételten tagadjuk meg ennek a kérdésnek a hitelesítését két indok alapján. Az egyik, az egyértelműség hiánya miatt fel szeretném hívni az OVB tagok figyelmét a 130/2011. számú alkotmánybírósági határozatra, amely ugyan nem szó szerint ezt a kérdést vizsgálta, viszont maga a tényállás az rendkívüli módon hasonló a vonatkozásban, hogy a kérdés úgy szólt, hogy *„Egyetért-e Ön azzal, hogy az álláskereső járadék összegének 2001. január 1-jén hatályos számítási szabályai az álláskereső hátrányára ne változzanak meg.”* Megítélésem szerint a kérdés feltevése az ugyan más tárgykörre vonatkozott, de mégis a szöveggörnyezete, illetve a jogszabályi környezet konkrét idejére vonatkozólag rendkívüli módon megegyezik, ezért én az e tárgykörben hozott alkotmánybírósági határozatra hivatkozással szeretném azt javasolni, hogy tagadjuk meg a hitelesítést. A választópolgároktól nem várható el, hogy a jogszabályok részletes tartalmával egy adott időszakban tisztában legyenek. Az Alkotmánybíróság az e tárgykörben hozott kifogást nem találta megalapozottnak, ezért az OVB-t az abban foglalt indokok helyességére tekintettel az OVB határozatát azonos indokok alapján helybenhagyta. Nem várható el álláspontom szerint a választópolgároktól, hogy ismerjék a pontos törvényi szövegeket 2011. január 1-jén, tehát abban az adott pillanatban mik voltak a hatályos törvényi rendelkezések. Ez lenne az egyik indok, ami miatt úgy gondolom, hogy ezt az alkotmánybírósági határozatot figyelembe kell vennünk. A másik pedig kérdésként merül fel, hogy a január 1-jén hatályos jogszabályok rendelkeztek-e arról, hogy a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő személyek nyugdíja csökkenni fog. Az ekkor hatályos törvényben nem volt lehetőség arra, hogy ezeket a nyugdíjakat csökkentsék, viszont a kérdésfeltevés mégis pont ennek az ellenkezőjét sugallja. Én úgy gondolom, hogy ez is egy szempont, amit vizsgálni kell a döntésünk meghozatalakor.

Szabó Miklós OVB tag

A szabályok igenis lehetővé teszik, hogy csökkenjen a nyugdíj. Például olyan is van, aki azért lett nyugdíjas az öregségi nyugdíjkorhatárt elérés előtt, mert mondjuk valamilyen betegsége támadt, ami esetleg hosszadalmas volt, akár évekig eltartott, aztán folyamatosan javult az állapota, és akkor újra megállapították, újra megvizsgálták és igen, és akkor csökkentették, mert csökkent a rokkantsági százalék, meg egyebek. Ez a törvény igenis foglalkozik ezzel. Ami pedig azt illeti, ez tételesen benne van. A másik része a dolognak, hogy az állampolgártól nem elvárható, hogy részletesen ismerje, és értse ezeket a szabályokat. Azt hiszem, hogy ez éppen ma, ez nem éppen egy jó érv, tekintettel arra, hogy, amikor a Munka Törvénykönyv megváltoztatásának a folyamata megindult, már akkor annyira a sajtó és minden egyéb hírközlő eszköz figyelmébe került a téma, hogy ma az átlagpolgár többet tud a nyugdíjrendelkezésekről, merem azt mondani, mint mi mindannyian. Úgy vélem Éva, ebben az esetben egyik érved sem állja meg a helyét, és én emiatt a kérdés hitelesítése mellett török lándzsát.

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

Az alkotmánybírósági határozatnak a rendelkezéseit semmiképpen nem hagyhatjuk figyelmen kívül.

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm szépen. Én annyit tennék hozzá a vitához, hogy most átolvastva azt az alkotmánybírósági döntését, magát a kérdést, amire Éva hivatkozott az érveiben, én olyan különbséget látok, hogy ez a bizonyos hivatkozott kérdés arra vonatkozik, hogy mi a 2011. január 1-jén hatályos szabályoknak a tartalma. Erre mondta ezt az Alkotmánybíróság, hogy nehezen várható el a választópolgároktól, hogy ismerjék ezt a pontos szabályozási tartalmat, amivel azt gondolom, hogy egyet lehet érteni. Ezzel szemben az a kérdés, ami most a napirenden szerepel, szerintem csak a visszamenőleges hatály kérdésében utal egy kezdő időpontra, és semmit nem mond egyébként a tartalomról. A választópolgár nem azt kell, hogy ismerje, hogy mi volt 2011. január 1-jén az akkor hatályos szabályozás, hanem abban a kérdésben kell döntést hoznia, hogy támogatja-e vagy sem azt, hogy utólagosan csökkenjen a nyugdíj valamilyen jogszabályváltozás folytán. Tehát hangsúlyozom még egyszer, az Éva által hivatkozott döntés, azt gondolom, hogy az adott időpontban meglévő jogszabályok tartamára utal, ez a kérdés pedig csak a visszamenőleges hatály kérdését, annak a kezdőpontját jelöli meg. Azt gondolom, hogy ezt érdemes megvitatnunk. Amire a figyelmet ismételtelen felhívnám, hogy szerintem nagyon veszélyes irány, vagy azt is mondhatnám, hogy csúszós lejtő, hogyha abban az irányban indulunk el, hogy egy korábban már elbírált kérdésben az Alkotmánybíróság döntést hoz, és minket, mondjuk új eljárásra kötelez, akkor ismételtelen előveszünk megtagadásra alkalmas érveket, és ismételtelen hozunk megtagadásról szóló döntést, elismerve azt, hogy felmerülhetnek időközben új szempontok, amelyek ismételtelen a megtagadás mellett szólnak. De itt azt gondolom, hogy új körülmény nincs. Új körülmény lenne, ha megváltozott volna a szabályozás tartalma, de erről azt gondolom, hogy nem beszélhetünk, és nagyon rossz üzenet a választópolgárok, vagy a szakma, vagy az alkotmányosság irányában, hogy az Alkotmánybíróság döntését, amely mindenkire nézve kötelező, olyan értelemben nem vesszük figyelembe, hogy hozunk ismételtelen egy megtagadó döntést. Azt gondolom, hogy itt az lenne a helyes irány, nyilván ez magamnak is, és valamennyiünknek szól az intelem, hogy akkor minden kérdésnél valamennyi szempontot vizsgáljuk meg, és akkor ilyen helyzetben nem szembesülhetünk, hogy újonnan merült fel egy visszakapott kérdésnél egy új érv. Azt gondolom, ha ezt betartjuk, akkor már csak a megváltozott jogi szabályozás lehet új ok az elutasításra. Köszönöm szépen.

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

A kérdés, megítélésem szerint egyértelmű, 2011. január 1-jén hatályos jogszabályokra vonatkozik. Most itt én úgy gondolom, hogy ezen nagyon vitatkozni nem lehet. A másik pedig, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni alkotmánybíróági határozatot én úgy gondolom. Kétségtelen tény, hogy abban talán hibáztunk korábban, hogy minden körülményt nem vizsgáltunk, és az indokolásban sem jeleztük az egyéb körülményeket, hanem úgy mond egy bizonyos pontot, ha megragadtunk, az vitte az egészet. Igenis minden körülményt vizsgálni kell, mert ha akkor ezt a körülményt vizsgáljuk, akkor most ez nem kerülne ide álláspontom szerint. Ebben teljesen igaza van a Zoltánnak, mégis én úgy gondolom, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Én felolvasnám azt a kérdést, amire az Éva utalt, amit korábban megtagadott az OVB és helybenhagyott az Alkotmánybíróság, az így szólt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az álláskereső járadék összegének 2011. január 1-jén hatályos számítási szabályai az álláskereső hátrányára ne változzanak meg?” Folytatom tovább az idézést: „Az OVB szerint a választópolgárok számára nem egyértelmű, hogy mi értendő a kérdésben meghatározott 2011. január 1-jén hatályos szabályok alatt. A választópolgároktól ugyanis nem várható el, hogy a jogszabályok részletes tartalmával tisztában legyenek. A kérdésben hatályos számítási szabályok szerepelnek, és szerintem most van életemben először ilyen rövid alkotmánybíróági határozat a kezemben, mert, ha az aláírási neveket leveszem, akkor ez egy egyoldalas határozat, és annyi van az alkotmánybíróági határozat indokolásában, hogy egyetértett az OVB indokainak helyességével, és helybenhagyta. Tehát egy ilyen klasszikus polgári bírósági indokolás volt. Helybenhagyja azonos indokokkal, és más indokolása érdemben nincs is. A lényeg az, hogy a kérdésben, ami helybenhagyásra került ilyen módon az szerepel, hogy a 2011. január 1-jén hatályos számítási szabályai az álláskereső hátrányára ne változzanak meg. Én azt gondolom, hogy számítási szabályokkal nyilvánvalóan a választópolgárok nem nagyon lehetnek tisztában, mert ha az átlag ember el kíván menni nyugdíjba, akkor a munkáltatónak is az elég nagy problémát okoz ez a nyugdíjazási kérdés, mert több mint bonyolult. Számomra itt az a kérdés, hogy elvárható-e a választópolgároktól az, hogy tisztában legyenek azzal, hogy 2011. január 1-jén hatályos jogszabályok szerinti okból, mikor csökkenhetett az ő nyugdíja, vagy sem. Én azt gondolom, hogy egyébként más mai kérdésnél is elmondottam volt, hogy az ún. népszavazási kampányfeladat, hogy ezeket a részleteket tisztázza. Erre egyébként már Miklós is utalt, hogy elég nagy sajtóvisszhangot, illetve területet kapott ez a kérdéskör. Kétségtelen, hogy van azonosság az Éva által felmondott kérdésben, de én ott a kérdés súlyát a számítási szabályokra helyezem, tehát számomra arra szűkül a kérdés, hogy a számítási szabályok, és a csökkentési okok közé tehetünk-e egyenlőség jelet.

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

Ez a 87/2011. számú OVB határozat, amiről kifogás következtében határozatot hozott az Alkotmánybíróság, a következőképpen szólt az indokolás: „Az Országos Választási Bizottság szerint a választópolgárok számára nem egyértelmű, hogy mi értendő a kérdésben meghatározott 2011. január 1-jén hatályos szabályok alatt.” Én úgy gondolom, hogy ez teljesen egyértelmű. A választópolgároktól ugyanis nem várható el, hogy a jogszabályok részletes tartalmával tisztában legyenek. Az Országos Választási Bizottság álláspontja szerint magából a népszavazási kérdésből ki kell derülni a választópolgár aláírásával, illetve szavazatával milyen kérdést támogat. Indokolásunkkal is egyetértett az Alkotmánybíróság. Én úgy gondolom, hogy az veszélyes pálya lenne a tagtársam szavai szerint, hogyha az Alkotmánybíróság, megítélésem szerint egyértelmű határozatát nem vennénk figyelembe.

Szabó Miklós OVB tag

Csak röviden szeretnék utalni arra, hogy amikor az a beadvány keletkezett, akkor ez erősen igaz lehetett, mert akkor még nem volt nyílt színen tárgyalva ez a kérdéskör, és lehet, hogy akkor tényleg nem ismerték az emberek, de ahogy már az előző hozzászólásomnál jeleztem, azóta e körül téma körül akkora habot vert a sajtó, hogy ma már tényleg mindenki ismeri. Itt nem áll meg ez az érv.

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Én szerintem szavazásra kellene feltenni a kérdést. Mindannyiunknak el kell döntenie, hogy analógnak tartjuk-e az Alkotmánybíróság korábbi határozatát, vagy nem. Szerintem mindenki döntse el, hogy akkor mit tart fontosnak, hogy figyelembe vegye ezt az alkotmánybírósági határozati döntést, és milyen módon vegye figyelembe a döntés meghozatalánál.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Szavazásra teszem fel a kérdést. Azt kérdezem, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? Kérem, hogy az szavazzon. Megállapítom, hogy 5:4 arányban a kérdés hitelesítését támogattuk. A jegyzőkönyv számára rögzítem, hogy ezen napirendi szavazás előtt az egyik tagtársunk, Szabó Iván távozott, így 9 fővel vagyunk jelen. 5:4 arányban a kérdést hitelesítettük. Nézzük a következőt!

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A következő kérdést szintén magánszemélyek nyújtották be. Az aláírásgyűjtő ív megfelel a feltételeknek. A következő kérdés található rajta:

7. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a 2011. január 1-ig jogszerűen megszerzett nyugdíjjogosultságot az Országgyűlés ne vonja el?”

Hasonlóan az előző kérdésekhez, erről a kérdéstről is döntött már egy alkalommal a Tisztelt Testület, 74/2011. számú határozatával. Akkor az aláírásgyűjtő ív hitelesítését megtagadta, és a 126/2011. számú döntésével az Alkotmánybíróság új eljárásra utasította a testületet.

Dr. Hunyadfalvi Ákos OVB tag

Én csak még egyszer az emlékezet érdekében, a kérdés pontosan úgy hangzik, hogy: „Egyetért-e Ön azzal, hogy 2011. január 1-jéig jogszerűen megszerzett nyugdíjjogosultságot az Országgyűlés ne vonja el?” Hasonló témában tárgyaltunk a mai napirendi pontok közül az 1. kérdéskörben, szintén csak az emlékeztetés kedvéért, ott a kérdésnek a szövege úgy hangzott: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő személy számára járó nyugdíj összege ne csökkenjen?” Szintén csak az emlékeztetés kedvéért, ebben támogató döntés született, ami önmagában nem jelent még semmit. Ami a 7. kérdéssel kapcsolatban néhány gondolatként eszembe jut, az a következő. Egyetértek azzal az elmélettel, amit a Zoltán mondott, hogy tiszteletben illik tartani nekünk is a bíróságoknak, így az Alkotmánybíróságnak is a döntését is abban az esetben is, ha az Országos Választási Bizottság által egy korábban hozott állásponttal szemben más jogi álláspontot képvisel, megsemmisíti azt az OVB döntést, és hatályon kívül helyezi. Úgy gondolom, ami minimális kíváncságot kelt, hogy legyen, az az, hogy a hatályon kívül helyező döntésének a indokait felsorolja. Miután ebben a konkrét esetben sem tette, így marad az az egyedüli lehetőség, hogy a kifogástevő által benyújtott, és a kifogásban leírt álláspontot, amit az Alkotmánybíróság magáévá tett, és sajátjaként elfogadott, azt röviden ismertetem, amivel kapcsolatban van egy nagyon sajátos jogtechnikai kérdés. Ennek röviden az a lényege, hogy

nem igaz az az álláspont, amit az Országos Választási Bizottság a határozatában kialakított, nevezetesen az, hogy alkotmánymódosításra irányul maga a kérdés, és ebben a kérdéskörben népszavazásnak helye nincs. Van itt egy kérdés, ami már elhangzott a mai OVB ülésünknek az elején. Zsolt olvasta fel a Ve-nek a 156. § (2) bekezdését. Lehet, hogy csak az én figyelmem került el a kialakított végső álláspont, és ez kérdés lenne, hogy akkor most végül is mikor hatályban lévő szabályok alapján kell a kérdést elbírálni? Nem tudom, hogy mi ebben a közös álláspont? A hivatkozott 156. § azt mondja, hogy akkor hatályban lévő jogszabály alapján kell a kérdést vizsgálni, amikor a kérelem benyújtásra került. Az elutasítás, amire annak idején az Országos Választási Bizottság a határozatának az indokolását alapította, amivel szemben foglalt állást az Alkotmánybíróság, az Alkotmány 70/E. §-ára alapult. Ez 2012. január 1-jével már nem hatályos. Röviden felolvasnám a az OVB határozattal szemben annak idején benyújtott kifogás indokolásának egy részét, ami úgy szól, hogy: *„amennyiben a kérdés eredményes népszavazáson támogatást kap, akkor az Országgyűlésnek pusztán tartózkodnia kellene az Alkotmány által lehetővé tett számos szabályozási megoldás egyikétől, jelen esetben, már ami a kérdést illeti, 2011. január 1-jéig jogszerűen megszerzett nyugdíjjogosultság elvonásától.”* Én értem ezt az elméletet, azon egy kicsit csodálkozom, hogy ezt tette az Alkotmánybíróság magáévá, már a hatályon kívül helyező jogi álláspontjára gondolok. Ennek, én azt gondolom, hogy részben jogelméleti szempontból van jelentősége. Ha egy jogalkotó, most parlamenti többségtől függetlenül mondom, egy konkrét kérdéskörrel kapcsolatban egy jogi álláspontot akar kialakítani, amit meg is tett, hiszen erre vonatkozóan született annak idején egy parlamenti döntés, amit a kérelmező ezzel a kérelmével támad. Az Alkotmánybíróság egyetértve a kifogásban leírt indokokkal, azt mondja, hogy nem érint alkotmánymódosítást ennek egy igenlő támogatása, mert a Parlamentnek lehetősége van, ez volt számomra a meglepő, tartózkodó jogi álláspont kialakításával alkotmánymódosítást nem eredményező jogi döntés meghozatalára. Én azt gondolom, hogy a kérdésen nagyon messze túlmutat ez a jogi álláspont, azt a kompetenciát, amit egy Parlament kap mindenféle jogi felhatalmazás alapján, azt ilyen módon, egy ilyen jogtechnikára hivatkozva megkérdőjelezni, vagy megkerülni, ez számomra egyszerűen egy nonszensz jogi álláspont. Ez az én egyéni véleményem, ezzel lehet egyetérteni, meg teljesen más álláspontot kialakítani. Ami magát a konkrét kérdést illeti, ez teljesen egyértelmű, nyelvtanilag mindenki számára precízen, pontosan érthető, könnyen értelmezhető kérdés, tehát ilyen értelmezéssel kapcsolatos problémák szerintem itt fel nem merülnek. Nem akarom az álláspontommal kapcsolatban a döntéseiteket befolyásolni, ezek voltak azok a gondolatok, amiket szerettem volna elmondani, hivatkozva a 70/E. §-ra, aminek azért meghatározó jelentősége van, hogy az van, vagy nincs.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Ha ehhez csatlakozhatok, én egyetértek azzal, amit az Ákos kifejtett, hogy ez enyhén szólva a magam részéről is, mint magánember, vagy jogász, aggályosnak tartom az Alkotmánybíróság ezen határozatát, hiszen így az Alkotmány egyik paragrafusának a tartalmát kiüritik, és ennyiben az Alkotmányban hiába van benne egy paragrafus, azzal az Országgyűlés nem élhet. Ennyiben én nem látom megalapozottnak ezt a határozatot. Én ezzel együtt úgy értelmezem, hogy az Alkotmánybíróság határozata kötelező, és az Alkotmánybíróság értelmezte a 70/E. §-t, ami az előző Alkotmányban volt benne. Ezzel nem nagyon tudok mit kezdeni a magam részéről. Egyébként pedig csatlakozva azzal, amit az András kifejtett, én azt el tudom fogadni, hogyha amennyiben az OVB határozatát, de nyilván bárkiét egy feljebb való testület jóváhagy, helybenhagy, akkor nem kell ahhoz különösebb indoklás, azt egy viszonylag egyszerű határozattal lehet kezelni. Amennyiben azonban más jogi álláspontot foglal el, annyiban azért az elvárható lenne, hogy ott érdemi indok szerepeljen egy határozatban, hogy miért nem osztja a valamilyen alsóbb fokú hatóság, bíróság

álláspontját egy másik bíróság. Jó pár alkotmánybíróági határozatban nem látok érdemi indoklást. Az nem érdemi indoklás, hogy nem értettünk egyet az OVB határozatában foglaltakkal. Ezt én elhiszem, de mi ennek az indoka, ezt én jó pár határozatban itt nem láttam. Ennyit azért szerettem volna mondani.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Egyetértek minden felvetéssel, a hiányérzet tekintetében az alkotmánybíróági indokolást, érvelést tekintve is. Annyit tennék hozzá, hogy én el tudom azt képzelni, ha az Alkotmány normaszövege is szabályozási lehetőséget ad, egy népszavazás szabályozás egyik lehetséges tartalmát kizárja, akkor az értelmezhet kontextust, hogy a népszavazás három évig kötelezi az Országgyűlést, tehát mondjuk ez egy időleges tilalom az Alkotmány által lehetővé tett valamilyen szabályozás tekintetében. Ezt leírhatná az Alkotmánybíróóság, valóban jó lenne látni azért az érvelésben, hogy itt milyen felvetésekkel találkozunk. A konkrét kérdésre azt gondolom, hogy mivel egyértelmű, Ákos szempontjai alapján is ezt látjuk, azt gondolom, hogy a kérdést hitelesítenünk kell. Még egy fontos kérdés, ami felmerült itt abból a tekintetben, hogy milyen szabályozást kellene alkalmazunk, és a Ve. módosítása volt a kérdés. Én azt gondolom, hogy a Ve. új 156. § (1) és (2) bekezdésének a legfontosabb különbsége az, hogy az (1) bekezdés azt mondja, hogy az eljárási szabályokat kell alkalmazni a folyamatban lévő ügyekben, tehát a Ve. eljárási szabályait népszavazási kérdésekben. A (2) bekezdés pedig úgy szól, hogy a hitelesítés szempontjainál kell a benyújtáskor hatályos szabályokat alkalmazni. Az én olvasatomban ez egy anyagi, jogi tartalmi szabály, vagyis amikor abban a kérdésben döntünk, hogy egy kérdést lehet-e hitelesíteni, akkor megnézzük a benyújtáskori, mondjuk alkotmányos szabályokat, ott lehetnek különbségek, hogy mi hitelesíthető, és mi nem, a kizárt tárgykör tekintetében vannak ilyen különbségek. Azt gondolom, hogy ez a fő különbség a két bekezdés között. Az valóban furcsa, hogy ez a Ve-be került be ez a szabály, de hát láttunk már ilyen salátatörvényt, azt gondolom, az alkalmazásnak ez nem lehet akadálya. Köszönöm szépen.

Dr. Litresits András OVB tag

Nagyon röviden. Ákosnak válaszolnék annyiban, megnéztem: dr. Stumpf István volt itt az előadó bíró. Szívesen ott lennék, amikor Lázár Jánossal találkoznak ebben a körben. A Zoltánnal annyiban vitatkoznék, hogy ez a Ve. 156. § (1) és (2) bekezdése is úgy kezdődik, hogy „e törvénynek”. Én ezt csak a Ve-nek az értelmezésére szűkíteném le. Nem szeretnék az Alkotmánybíróóság helyében lenni, maximum annyit tudnék most felhozni, hogy gondolkodni ebben a kérdésben ne vonja el, tehát az elvonás szerepel a korábbi december 31-éig hatályos Alkotmányra, hogy a csökkentés szó szerepelt, illetve a megszüntetés. Lehet, hogy ez is lehetett egy szempont, csak azért lenne jó érdemi indokolás. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Lezárhatjuk a vitát? Igen. Ellentétes megközelítések hangzottak a kérdés hitelesítése kapcsán, ezért úgy teszem fel szavazásra a kérdést, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? Kérem, hogy az szavazzon. Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 5:4 arányban a kérdés hitelesítését támogatta az Országos Választási Bizottság. Nézzük a következőt. A jegyzőkönyv számára rögzítem, hogy egy fővel ismét csökkent a létszám, mert Sárhegyi Zoltán kollégánk távozott és 8-an folytatjuk tovább az ülésünket.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A következő 8. kérdés hasonló az előzőekhez. Magánszemélyek nyújtották be a kérdést. Az íven a következő kérdés olvasható.

8. „Egyetért-e Ön azzal, hogy az általános öregségi nyugdíjkorhatár előtt jogszerűen folyósított nyugdíj összege ne csökkenjen?”

Erről a Tisztelt Bizottság 80/2011. számú határozatában döntött, és megtagadta az aláírásgyűjtő ív hitelesítését. Ezzel az Alkotmánybíróság nem értett egyet, jogorvoslati eljárásában, a 110/2011. számú határozatával az OVB határozatát hatályon kívül helyezte, és új eljárásra utasította a testületet.

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Ezt tényként kezelhetjük. Tehát a 70/E. § értelmezése miatt visszakerült hozzánk. Amikor az 1. kérdést tárgyaltuk, akkor vettem fel, hogy a későbbiekben szabatosabban van megfogalmazva ugyanaz a kérdés. Az 1. kérdés, amit 6:4 arányban hitelesítettünk, az úgy hangzott, hogy: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő személy számára járó nyugdíj összege ne csökkenjen?” Ennél nekem voltak egyértelműségi problémáim, de ezt hitelesítettük. Most a 8. kérdés: „Egyetért-e Ön azzal, hogy az általános öregségi nyugdíjkorhatár előtt jogszerűen folyósított nyugdíj összege ne csökkenjen?” Én szerintem azonos tartalmú kérdésekről van szó, mint a 6. kérdés is, amit szintén hitelesítettünk 5:4 arányban, és ami így szól: „Egyetért-e Ön azzal, hogy a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt el nem érő személy számára 2011. január 1-jén jogszerűen folyósított nyugdíj összege csak a 2011. január 1-jén hatályos jogszabályok szerinti okból csökkenjen” Én mind a három kérdést ugyanazon tartalmúnak vélem, és így most utólag szerintem, akkor ott véleményem szerint hibásan döntöttünk a 6. pontnál, de szerintem ez a három kérdés, főleg most már az iroda álláspontját is figyelembe véve hasonló tartalmú, és nem lenne helyes, ha mind a három kérdésben lenne népszavazás. Ezt Rátok bízom, hogy értékeljétek.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tényszerű, hogy az Nsztv. 12. §-a védelmet a kérdés számára annak hitelesítése után adja meg. Ha párhuzamosan vannak beadva azonos tárgyú kérdések, ott ilyen jellegű elutasítási indok jelenleg nem merülhet fel. Jogszabályi javaslatban van ilyen, de az jelenleg még nem hatályos. Sajnos azt mondom, párhuzamosan ugyanolyan tárgyú kérdések hitelesítésre kerülhetnek, mert még a védetség nem áll be, mert az csak a hitelesítő határozat jogerőssé válásával következik be.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Remélhetőleg ez majd egy új népszavazási törvényben megoldódik, ez a helyzet feloldásra kerül. Itt az segítheti egyébként a probléma megoldását, hogy itt ugyanaz a kezdeményező adott be kérdéseket, és majd ő eldönti, hogy melyikben gyűjt, ha gyűjt aláírást, és mi történik azzal. De ez elvileg előfordulhatna úgy is, hogy egy másik kezdeményező nyújtana be ugyanilyen kérdést párhuzamosan, azt hitelesítenénk, és ezt követően kétféle gyűjtés indulna el, és ennek kétféle kampány ugyanazon tartalmú kérdésben, ami akkor a mai jogi állapotok szerint nehezen lenne kezelhető, és érdekes helyzetet eredményezne. De hát most ezt tegyük félre.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Hasonló eredményre jutok, de más értelmezéssel, mert ha szó szerint veszem ezt az NSZTV 12. §-át, akkor, ha az Országos Választási Bizottság az aláírásgyűjtő ívet, illetőleg a kérdést hitelesítette, ugyanazon tartalmú kérdésben nem nyújtható be aláírásgyűjtő ívek újabb mintapéldánya. Itt a jogerőt szerintem a törvény nem követeli meg, hogy az Alkotmánybíróságnál ez kvázi jogerőre fusson.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Ezzel kapcsolatban, mondjam azt közbevetőleg, hogy van itt azért iránymutató alkotmánybíróági döntés, aminek én, vagy az iroda ismertesse a lényegét.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Zsolt volt, aki előkereste a határozat szövegét, az 57/2004. számú AB határozat fogalmaz úgy, hogy „az aláírásgyűjtő ív hitelesítése akkor tekinthető befejezettnek, ha az OVI vezetője a Ve. 118. § (1) bekezdése alapján hitelesítési záradékkal látja el az ív mintapéldányát.” Ebből egyértelmű, hogy a hitelesítés akkor zárul le, amikor jogerőssé válik, és kiadásra kerül az ív.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Egyébként egyik kérdésről sem lehet tudni, hogy mi lesz a sorsa, hiszen a mi határozatunkat még meg lehet támadni, és aztán a végén melyiket hitelesítik, és melyiket nem, azt nem lehet tudni, de nyilvánvaló, hogy a jogszabály tartalma e tekintetben hiányos, és nem ad minden helyzetre megoldást. Még valaki akar-e hozzátenni valamit a kérdéshez? Ha nem, akkor szavazásra teszem fel. Kérdezem, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? 6:2. Köszönöm szépen. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! 9. kérdés szintén az Alkotmánybíróaságtól érkezett vissza. A benyújtott kérdés, illetve az ív megfelel a formai követelményeknek, és azon a következő kérdés található.

9. "Egyetért-e Ön azzal, hogy a jogszerűen megszerzett nyugdíjjogosultságot az Országgyűlés ne vonja el?"

A Tisztelt Bizottság 98/2011. számú határozatával döntött az aláírásgyűjtő ív megtagadásáról, ezt az álláspontot nem osztotta az Alkotmánybíróaság, és 114. számú határozatával kötelezte a testületet új eljárás lefolytatására.

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Erre az alkotmánybíróasági határozat alapján egy más indokot nem tudok felhozni, tulajdonképpen csak azt javasolnám, hogy az alkotmánybíróasági határozatnak megfelelően döntsön a hitelesítés mellett az OVB.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Van-e valakinek más indoka, érve? Ha nem, akkor határoznánk. Kérdezem, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy egyhangúlag hitelesítettük ezt a kérdést.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A 10. kérdés következik. Magánszemély nyújtotta be. Az íven, amely megfelel a jogszabályi követelményeknek, a következő kérdés olvasható:

10. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a munkaidő-beosztás szerinti pihenőnapon végzett munkáért járó bérpótlék mértéke, abban az esetben, ha a munkavállaló nem kap másik pihenőnapot, továbbra se lehessen alacsonyabb a személyi alapbér száz százalékánál?”

Ezt a kérdést az Országos Választási Bizottság hitelesítette, és ezzel az állásponttal nem értett

egyét az Alkotmánybíróság, és 157. számú döntésével új eljárásra utasította a Tisztelt Bizottságot.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Ha megnézték a határozatot, akkor ennek az az érdekessége, hogy ezt az egyértelműség hiányát látta itt az Alkotmánybíróság, annak ellenére, hogy ilyen nagyvonalakban a hatályos, vagy az akkor hatályos Munka Törvénykönyvének a szövegét idézi ez a kérdés. De ez egy dolog. Kérdezem, van-e valakinek észrevétele az ügy kapcsán? Kérdezem, hogy ki az, aki támogatja azt a döntést, hogy az alkotmánybírósági határozatban foglalt indokokra tekintettel, a kérdés hitelesítését megtagadjuk? Megállapítom, hogy a határozatot 7:1 arányban hoztuk meg. Köszönöm szépen. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A következő kérdés is még új eljárásban kerül a bizottság elé. Magánszemélyek nyújtottak be népszavazási kezdeményezést. Az íven a következő kérdés található.

11. „Egyetért-e azzal, hogy az Országgyűlés alkotson törvényt arról, hogy a polgármester nem lehet országgyűlési képviselő?”

Az Országos Választási Bizottság még 482/2009. számú határozatával döntött az aláírásgyűjtő ív hitelesítésének a megtagadásáról, és erről döntött 2011-ben a 162. számú határozatával az Alkotmánybíróság, hogy nem osztja az akkori OVB érveit, és új eljárásra utasította a testületet.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Ezt én vállaltam, hogy röviden beszélek róla a testület számára. A határozat a maga nemében egyértelmű. Én az indoklásban, még az Alkotmánybíróság határozatának az indoklásában, önmagában is látok ellentmondást. A határozat egyik része hivatkozik a 49/2008. AB határozatra, amely azt mondja, idézem: „Ezért különös jelentősége van annak, hogy az aláírásgyűjtő ív a legapróbb részletekig megfeleljen a törvény formai előírásainak” A kérdés persze, hogy ezt hogyan értelmezik, mert ezt követően az Alkotmánybíróság úgy látja, hogy már nem a törvény, hanem a miniszteri rendelet mellékletében meghatározott aláírásgyűjtő ív mintapéldányától azért el lehet térni abban az esetben, amennyiben az a hitelesítési eljárást érdemben nem érinti, és jelen esetben amikor is a támogató állampolgárok sorszámozása volt egyébként hibás a lapon, erre azt mondta az Alkotmánybíróság, hogy ez az eljárást érdemben nem befolyásolja, ezért a kérdés hitelesíthető. Van-e valakinek észrevétele az ügy kapcsán? Parancsolj Miklós.

Szabó Miklós OVB tag

Az összes eddig elhangzott érveléssel maximálisan egyetértve, a hitelesítést javaslom. Köszönöm szépen.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Igen. Köszönjük szépen. Én is arra tennék javaslatot, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy egyhangúlag fogadtuk el ezt a döntést. Nézzük a következőt. Ez egy népi kezdeményezés volna.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! Most már az újonnan benyújtott kérdések következnek. Az első egy népi kezdeményezés, két magánszemély nyújtotta be. Az ív eleget tesz a jogszabályi előírásoknak, és azon a következő kérdés, illetve szöveg olvasható:

12. *„Kezdeményezzük: az Országgyűlés tárgyalja meg azt a kérdést, hogy az államháztartás központi alrendszerének, az államháztartás önkormányzati alrendszerének és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek adósságának a költségvetési év utolsó napjára tervezett értékét oly módon kell meghatározni, hogy annak alapján az államadósság megelőző évhez (a továbbiakban: viszonyítási év) viszonyított növekedési üteme ne haladja meg a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott, a költségvetési évre várható infláció és bruttó hazai termék reál növekedési üteme felének a különbségét?”*

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Ahogy észrevételezem, hogy két írásjel is van a mondat végén, tehát kérdőjel is van, meg pont is egyben, bár ez a mostani értelmezés nem biztos, hogy befolyásolja a dolgokat, mert ez csak egy apróság. Kérdezem, hogy kinek mi a véleménye a kérdés kapcsán, tehát még egyszer mondom, nem népszavazásról, hanem népi kezdeményezésről van szó. Észrevételeket kérnék.

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm. Ez egy nagyon bonyolult megfogalmazás, nem várható el a választópolgártól, hogy ennek a pontos értelmét felderítse, és értse. Én arra hívnám fel a figyelmet, hogy izgalmas helyzet az, hogy most már a hatályos szabályokat kell alkalmaznunk a hitelesítés kapcsán. Az Alaptörvény a népi kezdeményezés jogintézményét nem ismeri, ehhez képest a még hatályos NSZTV ismeri a népi kezdeményezés intézményét. Látok itt egyfajta ellentmondást, amit akár fel is lehet oldani jogi értelmezéssel, és persze, ha van is ellentmondás, ettől még kell alkalmaznunk az Nsztv-t, csak jelezném, hogy ez nem túl szerencsés szabályozási megoldás. Ezzel együtt a konkrét kérdésben azt javasolnám, hogy tagadjuk meg a hitelesítést. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Jó. Köszönöm. Van-e még hozzászólás? Köszönöm szépen. Megállapítom a szavazás előtt, hogy 7 fővel van jelen a testület, mivel csak egyirányú vélemények hangzottak el, ezért úgy teszem fel szavazásra a kérdést, hogy az elhangzottak alapján ki az, aki a kérdés hitelesítésének a megtagadása mellett foglal állást? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 7 szavazattal egyhangúlag a kérdés hitelesítését megtagadtuk.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! Utolsó előtti kezdeményezést ismertetném. Magánszemély nyújtotta be. Az aláírásgyűjtő íven a következő kérdés található.

13. *„Egyetért Ön azzal, hogy Magyarországon alakuljon Állatvédelmi Rendőrség, mely a hivatalos rendfenntartó szervekkel azonos hatáskörrel rendelkezzen és járhasson el állatvédelmi esetekben?”*

Felhívnám a Tisztelt Bizottság figyelmét, hogy a benyújtásra kerülő aláírásgyűjtő íven mind a népszavazási kezdeményezés, mind a népi kezdeményezés rész szerepel, és ezek közül a beadványozó nem választott formát.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Jó. Köszönöm szépen. Azt hiszem, teljesen egyértelmű, hogy a beadvány alapvető formai hiányosságban szenved, így nem hitelesíthető. Van-e más vélemény? Parancsolj András.

Dr. Litresits András OVB tag

Én egyetértek, csak, amit a Zoltán is felvetett, hogy az Alaptörvényben már nem szerepel ez a népi kezdeményezés, és az előbb ismertetett alkotmánybíróági határozat, ami a formai dolgokat meglehetősen tágan értelmezte, majd kíváncsian várom a döntést, amennyiben itt lesz kifogás benyújtva. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Azért ott valóban ennél egy jóval jelentéktelenebb kérdésben volt eltérés, az az egyértelmű, és a joggyakorlat is van, hogy azért a formát meg kell választani, hiszen az állampolgárnak tudnia kell, hogy népszavazást, vagy népi kezdeményezést támogat, ha egyáltalán ez utóbbi jogintézmény még elő. Mindezzel együtt kérdezem, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítésének a megtagadása mellett foglal állást? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 8 szavazattal a kérdés hitelesítését megtagadtuk, figyelemmel arra, hogy tagtársunk visszaérkezett, és 8-an vagyunk jelen az ülésen. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! Az utolsó kérdést is magánszemély nyújtotta be, mint az előzőt. Az íven a következő kérdés található.

14. „Egyetért Ön azzal, hogy a jelenleg hatályos 1998. évi XXVIII. Törvény alapján aki állatkínzást követ el, csakis letöltendő szabadságvesztéssel legyen súlytható?”

Hasonlóan az előzőhöz, ezen az aláírásgyűjtő íven sem választott formát a kezdeményező.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Ugyanaz, mint az előző. Van-e valakinek hozzáfűznivalója a dologhoz? Ha nincsen, akkor a formai hiba miatt, ki az, aki a kérdés hitelesítésének a megtagadása mellett foglal állást? Köszönöm. Megállapítom, hogy 8 szavazattal egyhangúlag így döntöttünk. Az első napirendet ezzel lezártuk. Mi van a másodikban?

II. Egyebek

1. Kiss Béla, a VDSz alelnöke által megküldött jegyzőkönyv

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Egyebek napirendekben több anyagot csatoltunk. Az első egy tájékoztatás. Az Országos Választási Bizottság 471/2010. számú határozatával hitelesített egy aláírásgyűjtő ívet, mely alapján aláírásgyűjtés is történt, viszont a gyűjtött aláírások száma nem érte el az 50 ezret, ezért nem is nyújtotta be a kezdeményező a Magyar Vegyipari, Energiaipari- és Rokon Szakmákban Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége az íveket. Azokat megsemmisítette, erről jegyzőkönyvet készített, és megküldte a részünkre, így ez az aláírásgyűjtő eljárás befejeződött. Tájékoztatás céljából, illetve tudomásul vétel céljából mellékeljük a jegyzőkönyvet az anyagban.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Ezt tudomásul vettük. Mi van még?

2. Az egyházügyi törvény jogalkalmazási problémái

Dr. Jackli Tamás OVI tag

A Tisztelt Bizottság tagjainak kiküldtük az egyházügyi törvénynek a rendelkezéseit az év elején, amely új hatáskört, illetve feladatkört adott az Országos Választási Bizottság részére. Ezzel kapcsolatban kérnénk a Tisztelt Bizottság állásfoglalását, hogy a törvényt alapján felmerülő kérdésekben milyen eljárást kövessen az Iroda, milyen eljárást fog követni a Bizottság, illetve milyen tájékoztatást adjunk az érintett egyházaknak, illetve jelenleg még egyesületnek, akik a kérelmeiket be kívánják nyújtani, hogy a népi kezdeményezés szabályai alapján kezdeményezzék az egyházként való elismerésüket. Naponta egy-két telefon érkezik különböző szervezetektől, hogy akkor nekik most mit kell csinálni. Ennek a tájékoztatásnak a honlapon is meg kéne jelennie, tehát, ha nem is az összes kérdésre, de azért 2-3-ra minimum válaszolnia kéne a bizottságnak. Például az, hogy milyen formai követelményekkel kell egy ilyen kérelmet benyújtani. Milyen módon kell igazolnia az egyesületi mivoltát, a képviseleti jogát az egyesület vezetőjének, hogy ezt neki kell benyújtania, vagy nekünk megkérni a bíróságtól, illetve, ami evidenciának tűnik, de a jogszabály nem mondja ki, hogy a népi kezdeményezés az most országos népi kezdeményezésnek minősül-e, vagy pontosan minek. Azért ezekben kellene egy döntés, legalábbis a számunkra, hogy ez alapján a tájékoztatást a szervezetek részére meg tudjuk adni. A legfontosabb az, hogy akkor milyen módon igazolja az egyesület az egyesületi mivoltát, illetve a képviseleti jogosultságot.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Kinek van véleménye a felvetett kérdésekről? Miklós parancsolj.

Szabó Miklós OVB tag

Az, hogy ki képviseli az egyesületet, arra van egy jól bevált gyakorlat bármelyik választáskor, a jelölő szervezetnek a képviseleti jogosultsága egy bejárattott útvonalon szoktuk megszerezni. Nem? Miért kell ezt másként csinálni? Ez egy kérdés.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Ez a kérdésünk, mert a jogszabály erre nem ír elő semmit. Szerintem kétféle mód lehetséges, vagy mi szerezzük be hivatalból, vagy a jelölő szervezetnek kell bizonyítania, neki kell hoznia a bírósági kivonatot, hogy létező szervezetről van szó, illetve, hogy ki a képviselő.

Dr. Litresits András OVB tag

A Ve. 131. § mondja ki az országos népi kezdeményezést, és a 131. § alapján alkalmazni kell a Ve. 117-től 121-ig. Ha, ha visszalapozunk, akkor a 117-től az OVB-hez kell benyújtani az aláírásgyűjtő ívet, stb., és sajnos már nem hivatkozik a 116-ra, ami a hivatkozik az általános szabályokra. Az általános szabályok között van, amire utalt a Tamás, meg a múltkor is beszéltük, hogy a jelölő szervezet bejelentése az a Ve. 51-ben van. Egyedül itt írja elő a törvény, hogy a párt, a jelölő szervezet bejelölésénél csatolni kell ezt a bizonyos kivonatot. Az Nsztv az 1. § (2) bekezdésében rögzíti, hogy országos népi kezdeményezésben az vehet részt, aki országgyűlési képviselők választásán választó. Itt úgy szerepel a kifejezés, hogy országos népi kezdeményezés. Ehhez képest a 17. §-nál, a címnél már csak annyi van, hogy népi

kezdeményezés, ebből következően a kettő ugyanaz szerintem.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

A kérdéssel kapcsolatban akkor az OVB egyöntetű álláspontja az, hogy az eljárás megindításához az adott egyesülettől bírósági kivonatot kérjünk, hogy ellenőrizni tudjuk a képviseleti jogosultságot, és hogy az egyesület egyáltalán létező társadalmi szervezet-e. Ezt követően az lenne a kérésem, hogy a többi kérdésben még mélyedjünk tovább, és erre térjünk vissza a következő ülésünkön. Jó? Más van-e még?

3. Tájékoztatás lemondásról

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! Kaufer Virág országgyűlési képviselő megküldte a lemondását Országos Választási Bizottság részére is. Egyeztettünk az Országgyűlés Hivatalával, oda is megérkezett egy lemondás, és majd értesít az Országgyűlés elnöke, vagy főtitkára a bevett rend szerint arról, hogy mikor és hogy szűnt meg a mandátum. Akkor lehetséges majd a mandátum kiadása a jelölő szervezet képviselője részére.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Természetesen majd, ha az Országgyűléstől is kapunk erre hivatalos tájékoztatást, akkor látjuk, hogy milyen határidők vannak, illetve bejelentés az adott párttól. Megköszönöm az Országos Választási Bizottság ülésén való részvételt mindenkinek, és ezzel az ülést bezárom. Köszönöm szépen.

k.m.f.

**dr. Bordás Vilmos s. k.
elnök**